

INDOKOLÁS

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében szereplő energetikai tárgyú vállalatok teljesítéséhez szükséges törvények módosításáról szóló 2026. évi ... törvényhez

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A *villamos energiáról* szóló 2007. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) módosításának célja elsődlegesen Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében (a továbbiakban: HET) szereplő, a zöld energiára való átállás felgyorsítását célzó energetikai reformok végrehajtásához szükséges, valamint a villamosenergia-tárolók további elterjedését előmozdító, illetve piaci szerepét erősítő rendelkezéseknek az elfogadása.

A *magyar építészetről* szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.), valamint a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) módosításának célja a villamosenergia-termelés megújulóenergia-részesítésének növeléséhez, valamint a HET-ben szereplő energetikai reformok végrehajtásának elősegítéséhez szükséges rendelkezések elfogadása.

A *bányászatról* szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) módosításának célja Geotermikus Energia Bizottság jogintézményének megszüntetése, tekintettel arra, hogy a testület működése hosszú távon nem segíti elő kellőképpen a fenntartható geotermikus projektek indítását. A módosítás továbbá a HET geotermikus energiát érintő reformjának végrehajtását is szolgálja.

Részletes indokolás

1. §

Átmeneti rendelkezés a Bt-hez.

2. §

Geotermikus Energia Bizottság jogintézményét megszüntető rendelkezések.

3. §

A Kvt.-ben a Vet. rövidítés bevezetése, illetve a Vet. 115. § (1) bekezdésének kapcsolódó alpontjaira történő hivatkozás pontosítása.

4. §

A Kvt.-ben az integrált erőmű építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás keretében lefolytatandó környezeti hatásvizsgálati eljárás vonatkozásában 85 napos ügyintézési határidő kerül meghatározásra Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében foglalt ügyintézési idő realizálását elősegítve, valamint azzal az indokkal, hogy a környezetvédelmi követelmények teljesülésének értékelése megelőzi és megalapozza az építésügyi döntés meghozatalát.

5. §

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk (19) bekezdés szerinti fogalom átültetése.

6. §

A rugalmas árszabást tartalmazó szerződés megjelölésének pontosítása: az „árszabás” kifejezés helyett bevezetésre kerül a villamosenergia-kereskedelmi szerződések valamennyi típusára alkalmazható „villamosenergia-ár” megjelölés, amely jobban biztosítja az ágazati szabályokhoz illeszkedést és a *villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról* szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikk 15. pontjának való megfelelést.

7. §

A kötelező átvételi kötelezettség és prémium típusú támogatás alá eső villamosenergia-termelés működési támogatásának finanszírozását biztosító ún. KÁT pénzeszköz megfizetésének kötelezettsége alól mentesített esetekhez kapcsolódóan egyértelműsítésre kerülnek a villamosenergia-tároló üzemeltetéséhez értékesített, valamint a megújuló energiaforrásból származó és a termelő által közvetlenül a felhasználó részére értékesített villamosenergia-mennyiségek tekintetében a mentesülés feltételei.

Konkretizálásra kerül továbbá, hogy a mentesülési feltételekre vonatkozó nyilatkozatot a villamosenergia-kereskedő, a termelő vagy a villamosenergia-tároló üzemeltetője mérlegkör-felelőse – több mérlegkör-felelős érintettsége esetén a pénzeszköz megfizetésre kötelezett mérlegkör-felelőse – útján teheti meg az átvételi rendszerirányító részére, figyelemmel a vonatkozó miniszteri rendelet szerinti adatszolgáltatási rendre.

8. §

A Vet. 66/D. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés a Vet. új 21/A § (1) bekezdésében kerül szabályozásra, valamint meghatározásra kerülnek a független aggregátornak az aggregálási tevékenységgel okozott kiegyenlítetlenségért fennálló felelősségének érvényesítéséhez szükséges alapvető szabályok.

9. §

Az (1) bekezdéshez: a villamosenergia-vásárlási szerződés megkötését megelőzően a kereskedő által teljesítendő tájékoztatás tartalmára vonatkozó rendelkezések pontosításra és egyszerűsítésre kerülnek a Vet. 3. § 52b. pontja és Vet. 3. § 23a. pontja szerinti meghatározásokkal való összhang megteremtése érdekében.

A (2) bekezdéshez: a Vet. 45. § § (2) – (4) bekezdéseiben foglalt rendelkezések a normatív tartalom megtartása mellett a Vet. 61/A. §-ában kerülnek újra-szabályozásra. Figyelemmel arra, hogy a Vet. 3. § 23a. pontban rögzített *határozott idejű, fix árat tartalmazó villamosenergia-vásárlási szerződés* fogalomnak eleme a csúcsidőszaki és völgyidőszaki ártípus is, a zónaidő kifejezés használata a továbbiakban nem indokolt. Egyértelműsítésre kerül továbbá, hogy a rugalmas villamosenergia-árat tartalmazó szerződés megkötésére milyen fogyasztásmérő berendezés, illetve elszámolási rend esetén van lehetőség.

A (3) bekezdéshez: a villamosenergia-vásárlási szerződés tartalmi elemei közül az ellenértékre vonatkozó rendelkezés pontosításra kerül a Vet. 3. § 52b. pontja és Vet. 3. § 23a. pontja szerinti meghatározásokkal való összhang megteremtése érdekében.

10. §

A vonatkozó uniós jogi aktusokkal összhangban módosításra és kiegészítésre kerülnek a felhasználó, a villamosenergia-kereskedő és a független aggregátor alapvető jogait és kötelezettségeit meghatározó rendelkezések annak érdekében, hogy az irányadó ágazati szabályok a független aggregátorok villamosenergia-piaci részvételének erősítése mellett biztosítsák az aggregálási szerződés megkötésével, teljesítésével érintett felek jogos érdekeinek nagyobb fokú védelmét és az aggregálási tevékenységgel járó kockázatok igazságosabb elosztását is.

11. §

A villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárások fajtáinál az integrált építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás típus helyett két új típus kerül bevezetésre: integrált hálózat építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás és az integrált erőmű építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás.

12. §

Az (1) bekezdéshez: A módosítás a könnyített térségek kijelölésének lehetséges szempontjait szélesíti a kapcsolódó HET reform végrehajtása érdekében. A módosítás révén előírásra kerül, hogy a kijelölés során a megújuló energiát hasznosító erőművek létesítése szempontjából jelentős természeti, társadalmi és gazdasági jellemzőket kell figyelembe venni. Ezáltal a kijelölés szakmai megalapozottsága és átláthatósága erősödik.

A Vet. 119/F. § (2) és (3) bekezdésének módosítása az egyes eljárástípusok elnevezésének pontosítására és egységesítésére irányul.

A HET-hez kapcsolódó elvárás– a könnyített térségek esetében a környezetvédelmi és az építésügyi engedélyezési eljárásokra együttesen irányadó 50 napos ügyintézési határidő hatóság általi nem tartása esetén a jelenleginél nagyobb szankció legyen előírva a környezetvédelmi vagy építésügyi hatóságra nézve – teljesítése és a közigazgatási eljárásrend jogszerűségi alapelveinek történő megfelelés érdekében az új szabályozás az általános szabályokhoz képest szigorúbb jogkövetkezményt fűz ahhoz az esethez, ha a hatóság az ügyintézési határidőt túllépi. A megnövelt összegű visszatérítési kötelezettség egyrészt kompenzálja az ügyfelet az eljárás elhúzódásából eredő hátrányokért, másrészt ösztönzően, hatékonyságot növelve hat a hatóságra az eljárások jogszabályban meghatározott határidőn belüli lefolytatására. Az új szabályozás így hozzájárul a jogbiztonság erősítéséhez, valamint a kérelmezők számára a beruházások és fejlesztések kiszámíthatóbb engedélyezéséhez.

13. §

Az integrált építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás jelenleg hatályos szabályozása a 0,5 MW beépített teljesítményt meghaladó, időjárásfüggő megújuló energiaforrásokat hasznosító erőművek létesítése tekintetében nem biztosít megfelelő eljárási keretet, amelynek háttérében többek között a kapcsolódó Korm. rendeletekben szereplő végrehajtási szabályokkal való összhang hiánya áll.

A Vet. 132. §-ának módosításával, pontosításával kialakításra kerül az eljárás két típusa – az integrált hálózat építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás és az integrált erőmű építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás – azonos 120 napos ügyintézési határidővel, biztosítva ezzel az eljárások kiszámíthatóságát és gyorsabb lefolytatását.

A HET-ben szereplő vállalás – az integrált építési és környezetvédelmi engedélyezési eljárás esetében meghatározott 120 napos ügyintézési határidő hatóság általi nem tartása esetén a jelenleginél nagyobb szankció legyen előírva a hatóságra nézve – teljesítése és a közigazgatási eljárásrend jogszerűségi alapelvének történő megfelelés érdekében az új szabályozás az általános szabályokhoz képest szigorúbb jogkövetkezményt fűz ahhoz az esethez, ha a hatóság az ügyintézési határidőt túllépi. A megnövelt összegű visszatérítési kötelezettség egyrészt kompenzálja az ügyfelet az eljárás elhúzódásából eredő hátrányokért, másrészt ösztönzően, hatékonyságot növelve hat a hatóságra az eljárások jogszabályban meghatározott határidőn belüli lefolytatására. Az új szabályozás így hozzájárul a jogbiztonság erősítéséhez, valamint a kérelmezők számára a beruházások és fejlesztések kiszámíthatóbb engedélyezéséhez.

14. §

Kimondásra kerül, hogy az eszköz- és költség-felülvizsgálatról, valamint a négyéves árszabályozási cikluson belül az éves díjszabási időszakra vonatkozó ármegállapítás rendszeréről szóló módszertani útmutatók meghatározására a jövőben a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökének, mint önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeletében kerülhet sor azzal, hogy a vonatkozó rendeletet az árszabályozási ciklustól függetlenül első alkalommal legkésőbb 2026. augusztus 31. napjáig kell kiadni.

A rendeletben történő szabályozás követelményére tekintettel aktualizálásra kerülnek a módszertani útmutatókra vonatkozó szabályokat is tartalmazó, a Vet. 143. § (5) és (8) bekezdésében szerinti rendelkezések.

15. §

Az azonnali piacokon jelentkező árváltozást tükröző ún. rugalmas villamosenergia-árat tartalmazó szerződés szélesebb körű alkalmazása érdekében a módosítás megteremti a lehetőség annak, hogy az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználó választása szerint az egyetemes szolgáltatás elhagyása nélkül rugalmas árszabást tartalmazó villamosenergia-vásárlási szerződést kössön az egyetemes szolgáltatójával.

16. §

Kimondásra kerül, hogy az aggregátori tevékenység villamosenergia-piaci elterjedésének nyomon követése mellett a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal feladata a vonatkozó szabályozási környezet fejlesztéséhez való aktív hozzájárulás is jogszabályalkotási javaslatoknak

az energiapolitikáért felelős miniszter részére történő rendszeres előterjesztése révén.

17. §

A HET reformok végrehajtásához szükséges további, alacsonyabb szintű jogszabályi rendelkezések elfogadása érdekében a felhatalmazó rendelkezések kiegészítése.

18. §

Átmeneti rendelkezések.

19. §

Jogértelmezést és jogalkalmazást segítő jogtechnikai pontosítások.

20. §

Korrekción célú hatályon kívül helyező rendelkezés.

21. §

A Méptv.-ben rögzítésre kerül a kapcsolódó HET reform végrehajtása érdekében, hogy a szélérőművek maximális oszlopmagassága 199 méter lehet függetlenül attól, hogy annak létesítésére a Vet. szerinti könnyített térségekben vagy azon kívül kerül-e sor.

22. §

A Méptv.-ben a szélérőművek maximális oszlopmagasságának 199 méterre történő meghatározásához szükséges pontosítás.

23. §

Jogharmonizációs záradék.

24. §

Hatályba léptető rendelkezés.